

Tilburg University

Rechtspositie in Rechte

Lanting, B.B.B.

Publication date:
2011

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Lanting, B. B. B., (2011). *Rechtspositie in Rechte*, No. 14, Feb 03, 2011. (Trema; Vol. 34, No. p. 194-196).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Rechtspositie in Rechte

In de rubriek 'Rechtspositie in rechte' worden geselecteerde rechterlijke uitspraken gepubliceerd, waarin rechtspositionele vraagstukken inzake de diverse categorieën rechterlijke ambtenaren en gerechtsambtenaren aan bod komen.

Nr. 14

Centrale Raad van Beroep

3 februari 2011, nr. 09/4616 AW, LJN BP4573
(mrs. Vermeulen, Kooper, Van Thiel)

Tussentijdse beëindiging van de opleiding tot rechter.

De tussentijdse beëindiging van de opleiding van een rio op basis van de conclusie van de opleiders in het eindverslag. De CRvB toetst of, behoudens de hier in aanmerking komende toetsing aan regels van geschreven of ongeschreven recht, de door de opleiders gemaakte beoordeling van het functioneren van de rio een deugdelijke grondslag biedt voor de beëindigingsbeslissing. De toetsing van de inhoud van de beoordeling geschiedt op gelijke wijze als bij beoordelingen in het algemeen.

Appellante, te (...),
en

het Bestuur van de rechtbank (...) (hierna: verweerder)

I. Procesverloop

Appellante heeft beroep ingesteld tegen het (op 9 juli 2009 verzonden) besluit van verweerder van 23 juni 2009 (hierna: bestreden besluit), waarbij het bezwaar van appellante tegen het besluit van 31 januari 2008 tot beëindiging van haar opleiding tot rechter ongegrond is verklaard.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 23 december 2010. Appellante is verschenen, bijgestaan door (...). Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door (...).

II. Overwegingen

I. Op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting gaat de Raad uit van de volgende feiten en omstandigheden.

1.1. Appellante is vanaf 1 september 2007 in het kader van haar opleiding tot rechter werkzaam geweest in de sector (...) van de rechtbank (...). Op 22 november 2007 heeft een evaluatiegesprek plaatsgevonden tussen appellante en de drie betrokken rechters/opleiders. In het hiervan gemaakte verslag zijn diverse aandachtspunten vermeld met betrekking tot de aspecten optreden ter zitting en betrokkenheid. Onder meer is aangegeven dat appellante ter zit-

ting nog onvoldoende grip op de zaak heeft en te weinig richting geeft aan de behandeling ter zitting, hetgeen regelmatig resulteert in een aarzelende, afwachtende en wat rommelige behandeling. Verder is vermeld dat appellante zich meer als gerechtssecretaris dan als rechter opstelt en dat zij de vereiste zelfstandigheid en rechterlijke attitude ontbeert. Daarnaast is opgemerkt dat appellante het werk binnen de sector als zwaar ervaart en het tempo als hoog, dat met name het zittingswerk nog van onvoldoende niveau is naar de stand van de opleiding en dat als verbetering mocht uitblijven de opleiding eind februari 2008 zal worden beëindigd.

1.2. Na 22 november 2007 is appellante viermaal als rechter ter zitting opgetreden, laatstelijk op 6 december 2007. Op 19 december 2007 is door de drie betrokken opleiders een – vervroegd – eindverslag vastgesteld. Hierin is vermeld dat de zittingen, ook na het evaluatiegesprek, dermate slecht zijn verlopen dat voortzetting van de opleiding geen zin meer heeft. Daarnaast is opgemerkt dat appellante onvoldoende zelfstandigheid, rechterlijke attitude en omgevingssensitiviteit heeft laten zien. Volgens de opleiders moet het uitgesloten worden geacht dat appellante binnen de nog resterende termijn van twee maanden alsnog aan de gestelde kwaliteitseisen kan voldoen.

1.3. Bij besluit van 31 januari 2008 heeft verweerder besloten om de opleiding van appellante tussentijds te beëindigen. Het bezwaar van appellante tegen dat besluit heeft verweerder bij het bestreden besluit ongegrond verklaard.

2.1. Appellante heeft tegen het bestreden besluit aangevoerd dat haar onvoldoende kans is geboden om de aanbevelingen uit het gevoerde evaluatiegesprek in de praktijk toe te passen, zoals is voorgeschreven in het Opleidingsstatuut Rechters van de Rechtbank (...). Daarbij heeft zij er onder meer op gewezen dat het evaluatiegesprek spanningen heeft veroorzaakt, hetgeen haar functioneren daarna negatief heeft beïnvloed. Verder heeft appellante naar voren gebracht dat sprake was van incompatibilité des humeurs met opleider V en heeft zij kritiek geuit op de wijze waarop V haar tijdens de zitting van 29 november 2007 heeft begeleid. Volgens appellante kunnen, mede gelet op de wijze waarop het eindverslag tot stand is gekomen, vraagtekens worden geplaatst bij de objectiviteit van haar opleiders. Verder heeft appellante erop gewezen dat meerdere aspecten van haar functioneren wel positief zijn beoordeeld. Tot slot heeft appellante grieven geuit over de inhoud van haar opleidingsplan, de verslaglegging van het opleidingstraject en de door

verweerder verrichte inspanningen om haar elders een opleiding tot rechter te laten volgen.

2.2. Verweerder heeft gemotiveerd verweer gevoerd.

3. Naar aanleiding van hetgeen partijen naar voren hebben gebracht, overweegt de Raad als volgt.

3.1. Aan het beëindigen van de opleiding is ten grondslag gelegd de onder 1.2 vermelde conclusie van appellantes opleiders. De Raad moet daarom, behoudens de hier in aanmerking komende toetsing aan regels van geschreven of ongeschreven recht, toetsen of de door de opleiders gemaakte beoordeling van appellantes functioneren een deugdelijke grondslag biedt voor de beëindigingsbeslissing.

3.2. Met betrekking tot de toetsing van de inhoud van een beoordeling overweegt de Raad dat die volgens zijn vaste rechtspraak (CRvB 19 maart 2009, LJN BI4395) beperkt is tot de vraag of gezegd moet worden dat de beoordeling op onvoldoende gronden berust. Daarbij geldt als uitgangspunt dat in geval van negatieve oordelen het betrokken bestuursorgaan aan de hand van concrete feiten in rechte aannemelijk moet maken dat die negatieve waardering niet op onvoldoende gronden berust. Daarbij is niet beslissend of elk feit ter adstructie van een waardering boven elke twijfel verheven is, en zelfs is niet van doorslaggevend belang of bepaalde feiten onjuist blijken te zijn vastgesteld of geïnterpreteerd. Het gaat erom of in het totale beeld van de in beschouwing genomen gezichtspunten de gegeven waarderingen de hierboven vermelde toetsing kunnen doorstaan.

Voor een beoordeling als onder 3.1 bedoeld, ligt dit niet anders.

3.3. Met name het zittingsoptreden van appellante is door haar opleiders als volstrekt onvoldoende aangemerkt. In het eindverslag is onder meer vermeld dat appellante het overzicht in de zittingszaal mist, van de hak op de tak springt en wel vragen stelt, maar regelmatig het antwoord niet afwacht. Verder heeft appellante volgens de opleiders onvoldoende gevoel voor wat zich in de zittingszaal tussen partijen afspeelt in emotioneel opzicht. Daarnaast is aangegeven dat appellante een gebrek aan regie heeft en dat zij partijen de ene keer te veel aan het woord laat over ondergeschikte zaken en de andere keer afbreekt, daar waar doorvragen juist geboden was. Volgens de opleiders beschikte appellante met betrekking tot zittingsvaardigheden over onvoldoende leervermogen en ontbrak een stijgende lijn. Voortzetting van het opleidingstraject had daarom volgens de opleiders geen zin. Verweerder heeft zich daarbij aangesloten en – ter motivering van de noodzaak om de opleiding onmiddellijk af te breken – aan het bestreden besluit mede ten grondslag gelegd dat het zittingswerk zodanig onder de maat was dat dit ook tegenover de betrokken procespartijen niet meer te verantwoorden was.

3.4. Naar aanleiding van hetgeen appellante hierover naar voren heeft gebracht, overweegt de Raad het volgende. In de eerste plaats stelt de Raad vast dat appellante heeft erkend dat de op 30 november 2007 gehouden zitting niet goed is verlopen. Over het verloop van de zitting van 29 november 2007 heeft appellante uitgebreid haar zienswijze gegeven. Daarbij heeft zij evenwel met name de door haar gemaakte keuze wat betreft de ter zitting aan de orde gestelde onderwerpen verdedigd en is zij niet ingegaan op de diverse kritiekpunten die in het door V van deze zitting gemaakte verslag zijn vermeld. Dat het functioneren van appellante na het evaluatiegesprek op 22 november 2007 valt toe te schrijven aan spanningen die waren ontstaan na dit gesprek, acht de Raad onvoldoende aan-

nemelijk. Daar komt bij dat van appellante als aankomend rechter mocht worden verwacht dat zij zich door de tijdens dit gesprek geuite kritiek niet gehinderd zou weten tijdens het optreden als rechter ter zitting. Voor de stelling van appellante dat de eindbeoordeling mede moet worden toegeschreven aan vooringenomenheid dan wel animositeit van V heeft de Raad geen aanknopingspunten gevonden. Daarbij wijst de Raad er nog op dat van de vier zittingen na 22 november 2007 waarbij appellante als rechter is opgetreden, driemaal H als opleider heeft gefungeerd en dat H over twee van deze zittingen een (zeer) negatief oordeel heeft geveld.

3.5. Gezien het voorgaande kan de Raad niet tot het oordeel komen dat de beoordeling op onvoldoende gronden berust en dat de beslissing tot beëindiging van de opleiding in rechte geen stand kan houden. Hierbij merkt de Raad op dat verweerder er terecht op heeft gewezen dat het adequaat kunnen optreden ter zitting een essentiële vaardigheid is van een rechter. In het licht hiervan kan niet worden gezegd dat van verweerder verdergaande inspanningen konden worden gevergd om appellante elders een opleiding tot rechter te laten volgen. Ook hetgeen appellante overigens heeft aangevoerd, brengt de Raad niet tot het oordeel dat het bestreden besluit voor onhoudbaar moet worden gehouden.

4. Op grond van het bovenstaande komt de Raad tot de conclusie dat het beroep van appellante ongegrond moet worden verklaard.

5. De Raad ziet tot slot geen aanleiding voor een proceskostenveroordeling met toepassing van artikel 8:75 van de Algemene wet bestuursrecht.

III. Beslissing

De Centrale Raad van Beroep;

Recht doende;

Verklaart het beroep ongegrond.

Noot

Een rio start haar opleiding per 1 september 2007 bij een bepaalde rechtbank. Nog geen drie maanden later op 22 november 2007 vindt een evaluatiegesprek plaats met haar drie opleiders. Volgens laatstgenoemden stelt betrokkene zich meer op als gerechtssecretaris dan als rechter en ontbeert zij de vereiste zelfstandigheid en rechterlijke attitude. Aan betrokkene wordt duidelijk gemaakt dat als zij niet beter gaat functioneren op de genoemde punten haar opleiding eind februari 2008 zal worden beëindigd. Nog geen maand later op 19 december 2007 wordt een vervroegd eindverslag opgesteld. Hierin wordt gesteld dat de vier zittingen waarin betrokkene sinds het eerste evaluatiegesprek is opgetreden zodanig slecht zijn verlopen dat voortzetting van haar opleiding geen zin meer heeft. Haar opleiders zijn van mening dat het uitgesloten moet worden geacht dat betrokkene wel aan de gestelde eisen zal kunnen voldoen als zij nog twee maanden de tijd zou krijgen. Zij zou over onvoldoende leervermogen beschikken en er was geen sprake van een stijgende lijn. Het niveau van haar optreden als rechter ter zitting was zo ver onder de maat dat het bestuur van de rechtbank het na haar laatste zitting op 6 december 2007 niet meer verantwoord vond tegenover procespartijen haar nogmaals als rechter te laten optreden.

Na lezing van deze uitspraak rees bij mij de vraag of betrokkene wel voldoende gelegenheid had gekregen haar functioneren te verbeteren. Als het gaat om een ongeschiktheidsontslag uit een vaste aan-

stelling geldt dat de ambtenaar niet alleen moet worden gewezen op zijn tekortkomingen, maar ook dat hij in de gelegenheid moet worden gesteld om zich te verbeteren, waarbij hem voldoende tijd en begeleiding moet worden geboden. Een traject van een jaar is niet ongebruikelijk,¹ maar onder omstandigheden kan ook een veel kortere periode voldoende zijn om de ambtenaar een reële kans te bieden zijn functioneren te verbeteren. Zo werd een verbetertraject van iets meer dan drie maanden door de CRvB voldoende geacht in een geval waarin de ambtenaar intensief was begeleid, concrete verbeterpunten waren afgesproken, maar het functioneren van de ambtenaar geen enkele vooruitgang liet zien.² Het voorgaande geldt bij ontslag uit een vaste aanstelling. In de onderhavige zaak ging het evenwel om een rio met een tijdelijke aanstelling van beperkte duur. Per saldo kreeg de rio vanaf eind november 2007 toch nog drie maanden de tijd haar functioneren te verbeteren en waren de verbeterpunten voldoende concreet geconcretiseerd. Ik ben van mening dat dit kan worden beschouwd als een reële verbeterkans. Wat betrokkene echter parten speelde was dat zij kort na het eerste evaluatiegesprek dermate slecht functioneerde als rechter op de zitting in een viertal zaken dat haar opleiders en het bestuur van de rechtbank kennelijk geen enkel vertrouwen meer hadden in een goede afloop. In een dergelijke situatie waarin de ongeschiktheid zo evident is dat het bieden van een verbeterkans geen enkele zin meer heeft, mag hiervan namelijk worden afgezien en kan de aanstelling op een relatief korte termijn worden beëindigd.³

Wat de inhoudelijke toetsing van een beoordeling betreft, verwijst de Raad in r.o. 3.2 naar zijn uitspraak van 19 maart 2009, LJN BI4395, waarin het eveneens ging om de negatieve beoordeling van een rio. In deze zaak oordeelde de Raad echter dat de negatieve kwalificaties in de eindbeoordeling ten opzichte van de eerdere tussentijdse beoordelingen onvoldoende inzichtelijk waren onderbouwd. In deze uitspraak van 19 maart 2009 verwijst de Raad nog verder terug namelijk naar zijn uitspraak van 5 november 1998 (LJN ZB7954, TAR 2008, 191) waarin reeds dezelfde overweging voorkomt als in r.o. 3.2 van de onderhavige uitspraak van 3 februari 2011. In de uitspraak van 5 november 1998 ging het evenwel om de beoordeling van een gemeenteamtenaar. Geconcludeerd kan dan ook worden dat de maatstaf die geldt voor de inhoudelijke toetsing van de beoordeling van een rio niet verschilt van de beoordeling van andere ambtenaren. Bij al deze beoordelingen gaat het dus steeds om een terughoudende toetsing. In dat verband kan nog worden gewezen op eerdere jurisprudentie van de Raad.⁴

Mr. drs. B.B.B. Lanting is universitair docent ambtenarenrecht en socialezekerheidsrecht aan de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit van Tilburg.

1 Zie W.H. Janssen 'Ontslag op grond van ongeschiktheid anders dan wegens ziekte of gebrek', in: P.J.J.M. van der Heijden, & S.F.H. Jellinghaus (red.), *WW en ontslag* (Integraal Ambtenarenrecht, 3), Apeldoorn/Antwerpen: Maklu 2010, p. 192.

2 CRvB 10 november 2005, LJN AU7134.

3 CRvB 4 juni 2009, LJN BI8582.

4 Zie bijv. CRvB 6 oktober 2005, LJN AU4260.